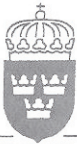

Strategi för det regionala utvecklings-
samarbetet med Asien med fokus på

Sydöstasien

september 2010 – juni 2015

REGERINGEN

Kopia

Regeringsbeslut

III:2

2010-09-09

UF2010/33456/ASO

Utrikesdepartementet

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete (Sida)
105 25 Stockholm

Strategi för det regionala utvecklingssamarbete med Asien med fokus på Sydostasien 2010-2015

1 bilaga

Ärendet

Strategin för utvecklingssamarbete med delar av Sydostasien 2005-2009 fastställdes genom beslut den 17 mars 2005 (UD2005/12012/ASO). Den förlängdes genom beslut den 17 december 2009 (UF/2009/87135/USTYR) till att gälla t.o.m. den 31 december 2010.

Genom beslut den 11 mars 2010 (UF2010/14357/ASO) uppdrog regeringen åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) att till Utrikesdepartementet lämna förslag till strategi för det svenska regionala utvecklingssamarbetet med delar av Asien för perioden 2010-2015.

Sida har i skrivelse den 26 maj 2010 överlämnat förslag till strategi för det regionala utvecklingssamarbetet med Asien med fokus på Sydostasien 2010-2015.

Regeringens beslut

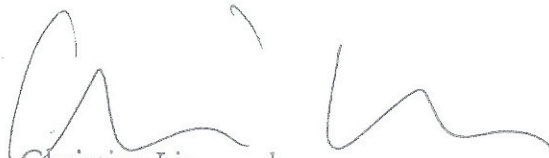
Regeringen beslutar att fastställa en strategi för det regionala utvecklingssamarbetet med Asien med fokus på Sydostasien att gälla t.o.m. den 30 juni 2015 i enlighet med *bilagan*. Strategin ska styra det regionala utvecklingssamarbetet med Asien under angivna tid. Med ändring av beslutet den 17 december 2009 upphör strategin för utvecklingssamarbete med delar av Sydostasien 2005-2009 att gälla.

Regeringen uppdrar åt Sida att i enlighet med strategin ansvara för genomförandet av det regionala utvecklingssamarbetet med Asien under den angivna perioden.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Christina Linnarud

Kopia till

UD-ASO

UD-FIM

UD-FMR

UD-IH

UD-MK

UD-MU

UD-PIK

UD-RS

UD-UP

UD-USTYR

Fi-BA

M-I

S-EIS

U-IS

Beskickningar i Asien

Kopians överensstämmelse med
originalet intygas:

Samarbetsstrategi för det regionala utvecklingssamarbetet med Asien med fokus på Sydostasien t o m den 30 juni 2015

Sammanfattning

Denna strategi ska styra Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Asien med fokus på Sydostasien för perioden fram till den 30 juni 2015. Till grund för strategin ligger Sveriges politik för global utveckling. Strategiska val har gjorts med utgångspunkt från analyser av utvecklingen i regionen, erfarenhets- och resultatbedömningar från tidigare samarbete, övriga givares profiler och åtaganden samt Sveriges tematiska prioriteringar och komparativa fördelar.

Sydostasien är en i hög grad heterogen region med stora skillnader vad gäller utvecklings- och inkomstnivå mellan olika länder, mellan landsbygd och städer, mellan olika befolkningsgrupper samt mellan kvinnor och män och flickor och pojkar. Den goda ekonomiska utvecklingen har lett till att andelen fattiga har minskat, men fortfarande lever många under fattigdomsstrecket. Den ekonomiska utvecklingen har inneburit en snabb urbanisering och har lett till påfrestningar på naturresurser och ekosystem. Klimatförändringarna har allvarliga konsekvenser för regionen. Brister i skyddet av mänskliga rättigheter kan noteras i flertalet länder, liksom utbredd korruption. Den regionala integrationen och samverkan har varit svag i Sydostasien. Under senare år kan dock en utveckling mot ökad integration inom samarbetsorganet ASEAN (*Association of Southeast Asian Nations*) noteras. Många av de ekonomiska, sociala och miljörelaterade problemen i regionen kan förklaras av brister i samhällsstyrningen och svag kapacitet hos statliga institutioner samt begränsat inflytande från civilsamhället.

Det övergripande målet för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Asien med fokus på Sydostasien är ökad respekt för mänskliga rättigheter och en mer hållbar naturresurs- och samhällsplanering för människor som lever i fattigdom samt ökad regional integration.

Fattiga människors perspektiv på utveckling och rättighetsperspektivet ska vara utgångspunkter för utvecklingssamarbetet och dialogen. Det regionala samarbetet ska fokuseras på Sydostasien, men med möjlighet till ett fåtal samarbeten i Sydostasien samt stöd till ett fåtal panasiatiska aktörer om det anses särskilt motiverat. Samarbetet ska inriktas på regionala gränsöverskridande utmaningar eller problem som flera länder delar och där det regionala stödet förväntas ge bättre effekter än vad enskilda bilaterala insatser skulle göra. Stödet ska huvudsakligen vara inriktat på kapacitetsutveckling av regionala aktörer.

Det svenska samarbetet ska koncentreras till tre samarbetsområden: 1) miljö och klimat, 2) hållbar samhällsbyggnad samt 3) demokrati och mänskliga rättigheter. Inom ramen för strategin ska stöd även ges till forskningssamarbete och handelsrelaterat samarbete. Jämställdhet ska drivas som en tematisk fråga. Sveriges strategiska dialog ska främja respekten för mänskliga rättigheter samt hållbara miljö- och klimatåtgärder.

Övergripande mål för biståndseffektivitet är ökad andel programbaserat stöd i enlighet med Parisdeklarationens principer om biståndseffektivitet, samt ökad anpassning, givarkoordinering och harmonisering både på regional nivå och på insatsnivå. Det regionala samarbetet ska söka synergieffekter med och komplettera det svenska bilaterala utvecklingssamarbetet i Asien.

Beloppet för det svenska regionala utvecklingssamarbetet med Asien med fokus på Sydostasien ska uppgå till ca 1125 miljoner kronor under strategiperioden.

1. Övergripande mål och prioriteringar, mål och prioriteringar för biståndseffektivitet samt övergripande dialogfrågor

1.1 Övergripande mål och prioriteringar

Det svenska regionala samarbetet med Asien ska, i enlighet med det övergripande målet för svenskt utvecklingssamarbete, skapa förutsättningar för fattiga kvinnor och män att förbättra sina levnadsvillkor samt, i enlighet med målet för Sveriges politik för global utveckling (PGU), bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. De två grundläggande perspektiven i PGU, fattiga människors perspektiv på utveckling och rättighetsperspektivet, ska genomsyra samarbetet i sin helhet. Fyra principer ska vara vägledande för samarbetet: deltagande, icke-diskriminering, öppenhet och insyn samt ansvarstagande och ansvarsutkrävande.

Två av regeringens tre tematiska prioriteringar, miljö och klimat samt demokrati och mänskliga rättigheter (MR), får genomslag i samarbetet genom valet av samarbetsområden. Den tredje prioriteringen, främjandet av jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen, ska säkerställas genom att Sverige via dialog, integrering och uppföljning tillser att jämställdhetsaspekter genomsyrar projekt och program inom respektive samarbetsområde.

Det övergripande målet för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Asien med fokus på Sydostasien för perioden 1 juli 2010 – 30 juni 2015 är ökad respekt för mänskliga rättigheter och en mer hållbar naturresurs- och samhällsplanering för människor som lever i fattigdom samt ökad regional integration.

Sveriges regionala samarbete med Asien ska förbättra förutsättningarna för länder och aktörer att hantera regionala gränsöverskridande utmaningar eller problem som flera länder delar och där lösningar bäst kan sökas i regionalt samarbete. Samarbetet ska utgå från regionala aktörers efterfrågan, behov och prioriteringar. Stödet ska huvudsakligen vara inriktat på kapacitets- och organisationsutveckling av regionala aktörer som har sitt ursprung eller är väl förankrade i regionen, såsom regionala mellanstatliga institutioner och enskilda organisationer.

Det regionala samarbetet ska fokuseras på Sydostasien, men med möjlighet att ge stöd till ett fåtal subregionala samarbeten i Sydasiens samt till ett fåtal panasiatiska aktörer om det anses särskilt motiverat.

Svenska aktörer kan spela en viktig roll inom respektive samarbetsområde. Sverige ska i det regionala samarbetet sträva efter att samverka med samt nyttja de kunskaper och erfarenheter som finns hos svenska aktörer såsom universitet, civilsamhälle, myndigheter och näringsliv. Där förutsättningar för aktörssamverkan föreligger kan denna samarbetsform tillämpas.

Sverige ska verka för att forskning och forskningsresultat i ökad utsträckning används i genomförandet av samarbetsstrategin. Strävan ska vara att länka forskare från samarbetande universitet och forskningsinstitutioner till andra aktörer inom det svenska utvecklingssamarbetet.

ASEAN:s (*Association of Southeast Asian Nations*) roll i regionen har breddats och ökat i strategisk betydelse. ASEAN:s prioriteringar är relevanta för det svenska regionala utvecklingssamarbetet. ASEAN:s institutionella kapacitet är dock begränsad, vilket minskar förutsättningarna för ett direkt samarbete. Sverige ska följa hur ASEAN utvecklas och söka ett närmare samarbete med ASEAN och dess institutioner inom respektive samarbetsområde när så är möjligt. Sverige ska också, när möjligheter ges, verka för att ASEAN:s ställning som regional aktör stärks.

En halvtidsöversyn av det regionala samarbetet kan om behov föreligger genomföras under 2013 efter samråd mellan UD och Sida. Syftet med en eventuell översyn är att stämna av inriktningen på strategin gentemot uppnådda resultat och utvecklingen i regionen för att pröva om det finns anledning att göra förändringar i inriktning och belopp. Inför eventuella förändringar ska samråd ske mellan Regeringskansliet/UD och Sida.

1.2 Mål och prioriteringar för biståndseffektivitet

Strategins övergripande mål för biståndseffektivitet är:

- ökad andel programbaserat stöd i enlighet med Parisdeklarationens principer om biståndseffektivitet samt
- ökad anpassning, givarkoordinering och harmonisering både på regional nivå och på insatsnivå.

Sverige ska aktivt verka för att Parisdeklarationens principer om ökad biståndseffektivitet samt Handlingsplanen från Accra genomförs för att uppnå bättre och mer kostnadseffektiva resultat i samarbetet.

Parisdeklarationen och Handlingsplanen från Accra genomförs f.n. endast i begränsad omfattning i det regionala samarbetet då det saknas en övergripande mekanism för givarsamordning av regionala frågor och insatser. I flertalet av insatserna, främst inom miljöområdet, finns dock ett fungerande givarsamarbete som Sverige har varit drivande i att etablera och understödja. Sveriges roll som främjare av givarkoordinering och harmoniseringen ska förstärkas ytterligare, såväl på den regionala nivån som på insatsnivå. Givarsamordning, harmonisering och anpassning till samarbetsparternas egna system och processer ska präglade samarbetet. Sveriges regionala utvecklingssamarbete ska genomföras i enlighet med principerna för EU:s uppförandekod om arbetsfördelning och komplementaritet.

Utgångspunkten för det regionala samarbetet ska vara att arbeta utifrån en programbaserad ansats samt att förmedla basstöd till organisationer. Sverige ska genomgående försöka anpassa stöden till samarbetspartnerns prioriteringar, planer, administrativa och finansiella system. Sverige ska verka för att andra givare tillämpar samma förhållningssätt.

Sverige ska ta tillvara och förstärka synergier mellan olika aspekter av insatsportföljen, särskilt avseende demokrati och mänskliga rättigheter samt miljö och klimat. Det regionala samarbetet ska också söka synergieffekter med och komplettera det svenska bilaterala utvecklingssamarbetet i Asien.

Sverige ska verka för att samarbetspartnerns tillämpning av och kapacitet att använda resultatstyrning förstärks i samarbetet.

I Sidas årliga strategirapporter ska myndigheten också redovisa hur forskning och forskningsresultat använts i genomförandet av samarbetsstrategin, liksom hur jämställdhetsfrågor och handelsrelaterat stöd drivits i samarbetet.

1.3 Övergripande dialogfrågor

Sveriges strategiska dialogfrågor ska vara att främja respekten för mänskliga rättigheter samt hållbara miljö- och klimatåtgärder. Sverige ska också i dialogen driva ökad anpassning, givarkoordinering och harmonisering i enlighet med Parisdeklarationen.

Sverige ska driva fyra strategiska dialogfrågor som ett komplement till det finansiella stödet för att bidra till att uppfylla målen för strategin:

- Ökad jämställdhet mellan könen.
- Betydelsen av förstärkt hantering av gränsöverskridande miljö- och klimatfrågor samt anpassning till klimatförändringarna.
- Hållbart naturresursutnyttjande samt tillvaratagande av ekosystemtjänsternas roll och värde.
- Ökad respekt för mänskliga rättigheter, i synnerhet rättigheter för personer som tillhör utsatta och diskriminerade grupper.

Den strategiska dialogen ska bedrivas såväl regionalt som multilateralt och inom ramen för Sveriges EU-samarbete. På den övergripande policynivån ska Sverige söka möjligheter till dialog med regionala beslutsfattare, representanter från civilsamhället, givarrepresentanter och andra relevanta aktörer, såsom näringslivet. På insatsnivån ska Sverige föra dialog inom ramen för insatshandlingen, vid årsgenomgångar, företrädesvis tillsammans med andra givare, i syfte att uppnå en ökad genomslagskraft för prioriterade frågor.

Dialogen inom miljöområdet ska fortsatt verka för koordinering av centrala regionala aktörer och ta till vara den samverkan som byggts upp under den tidigare strategiperioden. Sverige ska bygga på erfarenheterna av Sida/SENSA:s verksamhet för att fortsätta att främja regionalt miljö-

och klimatsamarbete. Sverige ska också fortsätta att stärka samarbetet mellan regionala aktörer och den svenska resursbasen.

Sverige ska verka för att förstärka dialogmöjligheterna och föra ett mer strategiskt påverkansarbete inom ramen för ASEM inom områdena mänskliga rättigheter samt miljö och klimat. Sverige ska också tillsammans med andra givare stödja regionala plattformar och fora för att öka möjligheterna till en innovativ och strategisk dialog.

Dialogen med *Asian Development Bank* (ADB) inom ramen för strategin ska inriktas mot att förmå banken att i större utsträckning än idag prioritera gränsöverskridande frågor i sin verksamhet. Andra viktiga dialogfrågor är ADB:s fattigdomsfokus samt integrering av frågor rörande jämställdhet, miljö- och klimataspekter samt hiv och aids i bankens verksamhet.

2. Sektorer

Det svenska regionala samarbetet ska koncentreras till följande tre sektorer: 1) miljö och klimat, 2) hållbar samhällsbyggnad samt 3) demokrati och mänskliga rättigheter. Stöd till forskningssamarbete samt handelsrelaterat stöd ska också ges, främst inom strategins sektorer.

2.1 Sektor 1: Miljö och klimat

Inom samarbetsområdet miljö och klimat har två fokusområden identifierats:

2.1.1 Fokusområde 1: Integrering av miljöaspekter i beslutsfattande

Mål för fokusområdet

Ökat fokus på miljöaspekter inom lokala, nationella och regionala beslutsprocesser

Inriktning

För att uppnå målet ska Sverige verka för att miljöaspekter, inklusive klimatfrågor, i ökad utsträckning beaktas i ekonomisk planering och utveckling. Stödet ska fokuseras till regionala aktörer som arbetar med att främja utveckling och tillämpning av metoder och arbetssätt, t ex strategiska miljöanalyser och miljöekonomisk bedömning i lokala, nationella och regionala beslutsprocesser. Stöd ska även ges till insatser

för att öka regionala aktörers kunskap om och kapacitet för en bättre anpassning till förändrade klimatförhållanden.

Sverige ska verka för att kostnader för miljö- och klimatpåverkan internaliseras i planerings-, besluts- och budgetprocesser. Sverige bör likaledes bidra till att ekonomiska styrmedel utformas för att främja en hållbar användning av naturresurser och en rättvis fördelning av nyttan.

Stöd ska även ges till aktörer i det civila samhället och politiska aktörer samt folkvalda församlingar för att stärka deras kapacitet för ökat ansvarsutkrävande, på lokal, nationell och regional nivå.

2.1.2 Fokusområde 2: Hållbart nyttjande av naturresurser för förbättrade försörjningsmöjligheter

Mål för fokusområdet

Ett mer hållbart nyttjande av naturresurser och ekosystemtjänster till gagn för fattiga människor.

Inriktning

För att bidra till förbättrad miljö och klimat är hållbart nyttjande av naturresurser av vikt. Sverige ska därför stödja kapacitetsutveckling (inklusive utveckling av lagar och regelverk samt verktyg för uppföljning, övervakning och tillsyn) för att stärka förvaltningen av och kunskapen om naturresurser i regionen, samt för att förbättra hanteringen av gränsöverskridande miljöproblem.

Kemikaliehantering ska särskilt beaktas givet svenska komparativa fördelar. Stöd som syftar till förstärkt regelverk kring miljöpåverkande handel kan även ges.

Vidare ska Sverige verka för att möjliggöra för lokalsamhällen att hållbart nyttja ekosystemen och anpassa sig till klimatförändringarna och därmed säkra livsmedelsproduktion och andra ekosystemtjänster. Arbetet ska främja lokalsamhällens medbestämmande i planerings- och beslutsprocesser, och inkludera rättighetsaspekter.

Sverige ska verka för att stärka länders och gruppers kapacitet att efterleva och delta i internationella och regionala överenskommelser.

Biologisk mångfald, ekosystemtjänster och fiskeriförvaltning är av särskild relevans att beakta givet svenska komparativa fördelar.

2.1.3 Samverkan med andra givare

Samverkan med bilaterala givare som Danmark, Finland, Norge, Kanada, USA och Australien, samt med multilaterala organisationer ska vidareutvecklas och stärkas. En ökad samverkan med Japan, Sydkorea och Kina är särskilt relevant att undersöka i denna sektor.

2.2 Sektor 2: Hållbar samhällsbyggnad

2.2.1 Mål för sektorn: En mer integrerad och hållbar samhällsbyggnad.

2.2.2 Inriktning

Inom sektorn har ett fokusområde identifierats:

Hållbar stadsplanering och infrastruktur

För att uppnå målet ska stödet koncentreras till kapacitetsutveckling inom integrerad stadsplanering genom ett regionalt erfarenhetsutbyte där metodutveckling och regionalt nätverksbyggande är centrala komponenter. Stödet ska främja en stadsutveckling, inklusive hållbar markanvändning, som är väl förankrad i den offentliga förvaltningen, den privata sektorn och civilsamhället. Miljö- och klimatfrågor ska beaktas och integreras. Särskild vikt ska läggas vid fattiga människors deltagande, behov och rättigheter.

Sverige ska stödja en ökad tillgång till grundläggande, hållbar infrastruktur för fattiga människor genom regional institutionell förstärkning och kapacitetsutveckling. Ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara system för krafthandel och energiförsörjning är centrala frågor och bör prioriteras. Sverige bör sträva efter en ökad andel förnybar energi i ländernas energisystem, ökad energieffektivisering och användning av teknik som minskar koldioxidutsläppen samt ökad tillgång till hållbara energikällor för fattiga människor. Stöd till insatser som skapar förutsättningar för replikering på en regional nivå av innovativa lokala lösningar kan också övervägas. Samverkan och dialog med regionala civilsammanslagningar ska främjas för att stärka deras möjligheter att granska och påverka.

2.2.3 Samverkan med andra givare

Samverkan framför allt med multilaterala organisationer, främst ADB och Världsbanken, men även med bilaterala givare såsom Tyskland ska vidareutvecklas.

2.3 Sektor 3: Demokrati och mänskliga rättigheter

2.3.1 *Mål för sektorn:* Stärkta regionala aktörer och system för ökad respekt för och efterlevnad av mänskliga rättigheter.

2.3.2 Inriktning

För att uppnå målet har två fokusområden identifierats:

i) Institutioner, mekanismer och instrument till skydd och främjande av de mänskliga rättigheterna samt försvarare av de mänskliga rättigheterna

Sverige ska främja utvecklingen av en effektiv regional MR-mekanism i Sydostasien. Verksamheten ska inriktas på regionalt erfarenhetsutbyte och samarbete mellan nationella MR-institutioner i regionen, regionala civila samhällsorganisationer vars verksamhet syftar till att främja mänskliga rättigheter samt, när så är möjligt, kapacitetsstöd av ASEAN:s regionala MR-kommissioner. Stödet till civilsamhället är avsett att främja granskning och påverkan av hur kommissionerna uppfyller sina respektive mandat och utvecklas, samt att stärka utsatta individers möjligheter att hävda sina rättigheter. Givet svenska komparativa fördelar ska kvinnor och personer som tillhör diskriminerade grupper (t ex personer med hiv och aids, HBT-personer, personer med funktionsnedsättning och personer som tillhör etniska minoriteter) särskilt prioriteras.

ii) Yttrandefrihet och rätten till information

Sverige ska bidra till att utveckla fria och oberoende arenor för informationsspridning, nätverkande, ansvarsutkrävande, dokumentation av kränkningar av mänskliga rättigheter, valövervakning etc. genom att ge stöd till regionala aktörer som arbetar för att främja yttrandefrihet och rätten till information, inklusive mediefrihet. Dessa rättigheter är även ett medel för att främja miljömässigt hållbar utveckling i regionen och anpassning till effekterna av klimatförändringarna och därför ska

stöd även kunna ges till regionala aktörer som arbetar med miljö- och klimatinformation och påverkan. Användningen av nya medier och kommunikationsformer, t ex informationsteknologi, ska främjas.

2.3.3. *Samverkan med andra givare*

Samverkan med givare, som i hög utsträckning utgörs av privata stiftelser och internationella frivillig organisationer, bl.a. *National Endowment for Democracy* och *Ford Foundation*, men även bilaterala givare och multilaterala organisationer, bl.a. Schweiz, Kanada och Australien samt med FN:s jämställdhetsorganisation (UNWomen) och FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och hennes kontor (OHCHR) ska vidareutvecklas.

2.4 Sektorövergripande samarbete

Forskningsarbetet ska även fortsättningsvis vara en viktig del av det regionala samarbetet och inriktas på de prioriterade samarbetsområdena. Stödet ska bidra till forskning med relevans för fattigdomsbekämpning. Stödet ska också syfta till att öka förmågan hos samländerna och regionala forskningsaktörer att planera, genomföra och använda forskning i arbetet mot fattigdom. Möjligheten till samfinansiering med stora asiatiska givare av forskningsprogram som har regional bäring bör undersökas, särskilt inom miljöområdet där olika länder i regionen, oberoende av teknisk utveckling och välfärd, kan drabbas av samma miljöpåverkan.

Handelsrelaterat stöd som syftar till fördjupad regional integration bör ges till strategiska regionala aktörer och institutioner, framför allt inom strategins samländerna. Stödet bör inriktas på att stärka de fattigare ländernas förhandlingskapacitet samt verka för förenklade och harmoniserade regelverk och dess efterlevnad.

Insatser i syfte att påverka företag att stärka sitt sociala ansvar (CSR) bör beaktas inom ramen för respektive samländerna.

Utvecklingslån och garantier kan användas som finansieringsform för miljöåtgärder i samarbetet givet att de bedöms vara relevanta och strategiska. Kurser inom Sidas internationella kursprogram (ITP) kan utgöra komplement till regionala insatser.

2.5 Samverkan på regional nivå med andra givare

ADB (Asian Development Bank) är en viktig partner för Sverige i det regionala samarbetet med Asien. Tätare kontakter och fler tillfällen till dialog om och med ADB ska därför eftersträvas under strategiperioden. Stödet ska ha ett tydligt regionalt mervärde och ansats och stå i samklang med Sveriges övriga prioriterade frågor visavi ADB som anges i Arbetsplanen för Sveriges samarbete med ADB. En dialog ska föras om stödet vid regelbundna samråd mellan Regeringskansliet och berörda myndigheter. Organisationsövergripande stöd till ADB t ex vad gäller miljö samt hiv och aids ska bedömas utifrån vilket genomslag stödet kan få i organisationen på längre sikt.

Samarbetet med strategiskt viktiga och likasinnade givare som Danmark, Finland, Norge, Kanada, USA, och Australien ska vidareutvecklas, liksom med relevanta multilaterala aktörer samt EU, som inom ramen för EU:s gemensamma utvecklingssamarbete är en av de största och mest inflytelserika aktörerna i regionen. Sveriges stöd ska komplettera insatserna inom EU:s gemensamma utvecklingssamarbete. Vidare ska Sverige förhålla sig till och överväga närmare samverkan med de stora asiatiska givarna såsom Japan, Sydkorea och Kina, med tanke på deras växande betydelse i regionen.

Av de övriga multilaterala aktörerna är främst Världsbanken, FN:s miljöprogram (UNEP), livsmedels- och jordbruksorganisationen FAO, FN:s utvecklingsprogram (UNDP) och OHCHR relevanta att samarbeta med, liksom inom handelsområdet UNESCAP (*United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific*), ADB, Världsbanken, Världstullorganisationen (WCO) samt EU:s gemensamma utvecklingssamarbete.

3. Belopp

Beloppet ska uppgå till ca 1125 miljoner kronor under strategiperioden. Det årliga beloppet ska vara ca 225 miljoner kronor. Andelen stöd till samsamarbetsområdet demokrati och mänskliga rättigheter bör utökas under strategiperioden.

4. Riskhantering

4.1 Korruption

Korruptionen är utbredd i flertalet länder i regionen och utgör ett allvarligt hinder för utvecklingen. Alla insatsbedömningar i samarbetet ska vägledas av noggrann riskidentifiering och riskhantering för att uppnå utsatta mål och bekämpa korruption. Bekämpande av korruption ska genomsyra svenska insatser. På insatsnivå är det av stor vikt att fungerande system för uppföljning och ansvarsutkrävande skapas och att kontinuerlig granskning sker. Stöd bör också ges till strategiskt korruptionsförebyggande arbete inom respektive samarbetsområde samt till övergripande korruptionsbekämpande åtgärder avseende insatsportföljen i sin helhet.

4.2 Regionala utvecklingen

Spänningar inom och mellan vissa länder i regionen förekommer. Risken för att regionala eller interna konflikter bryter ut som innebär att strategins mål inte kan uppfyllas bedöms dock som begränsad.

Sydostasien är en region med hög risk för naturkatastrofer. Orkaner, översvämningar m.m. med svåra konsekvenser för befolkningen är ofta förekommande och kan påverka förutsättningarna för måluppfyllelsen.

Eventuella förändrade förutsättningar till följd av ovannämnda risker måste bemötas genom flexibilitet i insatserna. Det regionala samarbetet bidrar till att minska riskerna, både genom att främja regionalt samarbete och integration och genom de valda sektorerna.

5. Samstämmighet

Sverige har sedan lång tid diplomatiska relationer med alla länderna i Sydostasien och beskickningar i många av dem. I flera av länderna har tonvikten i relationerna i stor utsträckning varit på utvecklingssamarbetet. Sverige har haft ett långvarigt engagemang i flera länder, vilket lagt en grund för goda relationer och kontakter och skapat ett förtroende och respekt för Sverige som land. Karaktären på relationerna är dock i förändring i och med att det bilaterala utvecklingssamarbetet i många av länderna fasats ut eller är på väg att fasas ut. Sverige bygger nu vidare på de relationer och förtroende som byggts upp genom utvecklingssamarbetet.

Asien fortsätter att vara en allt viktigare marknad för svensk handel. Sett till Asien som helhet är Kina, Indien, Japan, Sydkorea och Singapore de största marknaderna. I övrigt är viktiga marknader Indonesien, Hongkong, Thailand och Malaysia. Handel utgör ett betydande inslag i Sveriges relationer med Sydostasien. Utvecklingen har överlag varit positiv med undantag av en nedgång under de senaste par åren till följd av den ekonomiska krisen. Flera av länderna i regionen utgör viktiga importmarknader för Sverige och svenskt näringsliv har bred representation i flera länder i regionen. CSR-frågor har därmed stor vikt och är ett område där Sverige och svenska företag kan spela en konstruktiv roll. Turismen till regionen är omfattande och växande.

Mänskliga rättigheter är en prioriterad svensk fråga som är viktig också i de politiska relationerna med Asien. Sverige har etablerat bilaterala MR-dialoger med Kambodja, Indonesien och Kina.

Utvecklingen i Asien har en central betydelse för den globala miljön och för Sveriges miljö- och klimatpolitik. Svensk och europeisk miljö- och klimatpolitik påverkar i sin tur möjligheterna till anpassning och hållbar utveckling i Asien. Sverige har samarbetsavtal inom miljö och klimatområdet med nyckelländer som Kina och Indien men också globalt i multilaterala fora. Inom klimatförhandlingarna har Sverige särskilt lyft fram anpassningsfrågorna med syfte att stärka utvecklingsländerns möjligheter att hantera klimatförändringens konsekvenser och värna rätten till utveckling.

Samarbete inom forskning och utbildning med Asien pågår främst med Kina, Japan, Indien och Sydkorea. Med dessa länder har Sverige även bilaterala samarbetsavtal inom forskning. Även med Singapore är samarbetet relativt omfattande. I Sydostasien i övrigt omfattar utbytet inom forskning och utbildning framför allt Vietnam och Thailand. Flera svenska universitet och högskolor, bl.a. Sveriges Lantbruksuniversitet och Karolinska Institutet, har undertecknat överenskommelser om samarbete med parter i regionen.

Sverige är en aktör i regionen också genom EU. EU har närmat sig Sydostasien de senaste åren bl.a. genom att inleda förhandlingar om partnerskaps- och samarbetsavtal med flera länder. Ett första avtal har slutits mellan EU och Indonesien och förhandlingarna om ett avtal har

avslutats mellan EU och Filippinerna. Förhandlingar om frihandelsavtal mellan EU och ASEAN har också inletts. Samarbetet mellan EU och ASEAN är formaliserat med regelbundna möten på bl.a. utrikesministernivå. Ett annat forum för dialog och samarbete mellan Europa och Asien är *Asia Europe Meeting* (ASEM), där 16 asiatiska länder samt ASEAN-sekretariatet ingår på den asiatiska sidan och EU:s medlemsländer och kommissionen på den europeiska. EU har också formaliserade MR-dialoger med flera länder: Kina, Indonesien, Laos och Vietnam.

6. Överväganden angående strategins inriktning

Sydostasien är en i hög grad heterogen region med stora skillnader vad det gäller utvecklings- och inkomstnivå mellan olika länder, mellan landsbygd och städer och mellan olika befolkningsgrupper samt mellan kvinnor och män och flickor och pojkar. God ekonomisk utveckling har lett till att andelen fattiga har minskat i regionen under det senaste decenniet, men fortfarande lever många under fattigdomstrecket och inkomstklyftorna har ökat. Den ekonomiska utvecklingen har också inneburit en snabb urbanisering, överutnyttjande av naturresurser och påfrestningar på ekosystemen. Klimatförändringarna har allvarliga konsekvenser för regionen. Demokratiskt underskott föreligger i några länder och brister i respekten för de mänskliga rättigheterna kan noteras i flertalet länder, liksom utbredd korruption. Handeln mellan länderna är relativt väl utvecklad, men vissa länder har inte kapacitet att tillgodogöra sig de möjligheter som ges. Många av de ekonomiska, sociala och miljörelaterade problemen i regionen kan förklaras av brister i samhällsstyrningen och svag kapacitet hos statliga institutioner samt begränsat inflytande från civilsamhället.

Generellt har den regionala integrationen och samverkan varit svag i Sydostasien. Under de senaste åren kan en utveckling mot ökad integration inom samarbetsorganet ASEAN noteras. Konkreta steg har tagits genom antagande av en stadga för ASEAN i december 2008. ASEAN har också utarbetat handlingsplaner för närmare integration inom ett antal områden. Mänskliga rättigheter har kommit upp på agendan genom inrättandet av en kommission för mänskliga rättigheter inom ASEAN (AICHR).

Sydasien är den subregion i Asien som har störst andel fattiga människor och de ekonomiska, sociala och miljörelaterade problemen är omfattande. Klimatförändringarna förväntas ha stora effekter här. Dock är förutsättningarna att tillämpa en regional ansats i utvecklingssamarbetet i Sydasien mer begränsade, bl.a. pga. att det mellanstatliga samarbetet är svagt utvecklat.

Sverige är en av få givare med en tydlig regional ansats. Den tidigare strategins samarbetsområden var: 1) miljö och uthållig användning av naturresurser, 2) demokrati och mänskliga rättigheter, 3) hiv och aids samt 4) forskningssamarbete. År 2008 tillkom klimat som en prioritering. Geografiskt fokus för samarbetet har varit Sydostasien, med ett fåtal insatser även i Sydasien samt stöd till panasiatiska aktörer.

Miljö- och uthållig användning av naturresurser, inkl klimatsatser har utgjort det största området, ca 50-60% av den totala volymen. Stöd har utgått för institutions- och kunskapsuppbyggnad, opinionsbildning, erfarenhetsutbyte och informationsspridning genom partnerskap mellan regionala aktörer, nationella regeringar och civilsamhället. Inom området demokrati och mänskliga rättigheter har ett antal strategiska insatser genomförts som uppgår till en volym på ca 10% av portföljen. Stöd har utgått för påverkansarbetet på regional och global nivå samt kapacitetsutveckling och informationsspridning. Framför allt har stöd lämnats till regionala nätverk av enskilda organisationer. Inom området hiv och aids har stöd lämnats genom ett begränsat antal strategiska men volymmässigt betydande projekt. Området har utgjort ca 20% av portföljen. Området forskning har omfattat ca 10% av den totala volymen och har i huvudsak gått till att stärka regionala forskningsnätverk med fokus på miljö och hållbart nyttjande av naturresurser. Klimatfrågorna blivit allt mer framträdande under strategiperioden.

Överlag är bedömningen att insatsernas resultat varit goda. Sverige som aktör åtnjuter stort förtroende och respekt i regionen genom sitt långvariga engagemang och uppfattas som en neutral part. Den svenska resursbasen har aktivt involverats i det hittillsvarande samarbetet och dialogen. Inom området miljö och naturresurser bedöms flertalet insatser ha haft strategisk betydelse. Även inom demokrati och mänskliga rättigheter bedöms insatserna i flertalet fall ha varit relevanta och verkningsfulla. Inom hiv och aids är det ännu svårt att bedöma det

långsiktiga resultatet av insatserna. Under perioden har fokus för insatserna inom hiv och aids förskjutits från hälso- till rättighetsaspekterna.

Det regionala samarbetet ska även fortsättningsvis fokuseras på Sydostasien för att bygga vidare på hittillsvarande erfarenheter samt för att det regionala mervärdet av samarbetet bedöms vara störst där. Miljöfrågor, hållbart nyttjande av naturresurser, hållbar infrastruktur och samhällsplanering samt effekterna av klimatförändringarna fortsätter att vara avgörande frågor för regionens utveckling. De är i hög grad gränsöverskridande och lämpar sig väl att hanteras genom regionalt samarbete. Också respekt för mänskliga rättigheter, god samhällsstyrning och ökad jämställdhet är avgörande för utvecklingen. Även vad gäller dessa frågor finns ett tydligt mervärde av att främja ett framväxande regionalt samarbete. Det är också prioriterade frågor där Sverige har komparativa fördelar och kan spela en strategisk roll. Värdet av fortsatta svenska preventiva och hälsoinsatser vad gäller hiv och aids bedöms begränsat. Sverige kan dock även fortsättningsvis ha en roll att spela vad gäller rättighetsaspekterna av hiv och aids. Stöd till forskningssamarbete bedöms vara av fortsatt stor betydelse. Störst mervärde av forskningssamarbete inom ramen för det regionala samarbetet nås genom att det genomförs inom strategins sektorer för att bidra till att uppnå målen. Ökat regionalt samarbete och integration är betydelsefullt för regionens utveckling. Det regionala utvecklingssamarbetet bidrar till att främja detta inom samtliga av strategins sektorer. Regionalt ekonomiskt samarbete och handel är en viktig motor för regional integration och utveckling. Genom stöd för att höja kapaciteten hos vissa länder på handelsområdet kan Sverige därmed bidra till en ökad integration i regionen och därmed ökade möjligheter till sysselsättning och försörjningsmöjligheter för fattiga människor.

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

Telefon: 08-405 1000, telefax: 08-723 11 76, webbplats: www.ud.se

Omslag: UD-PIK-INFO, tryck: XGS Grafisk service, 2011

Artikelnummer: UD 11.050